

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 55/16</i>
------------------	----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **25 maja 2016 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska
	Sędziowie:	SSA Roman Skrzypek (spr.) SSO del. Ewa Preneta-Ambicka
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **25 maja 2016 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **Z. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **10 listopada 2015 r.** sygn. akt **III U 911/15**

zmienia zaskarżony wyrok jak również poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 18 sierpnia 2015 r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy Z. W. prawo do emerytury od daty złożenia wniosku

Sygn. akt III AUa 55/16

UZASADNIENIE

wyroku z 25.05.2016 r.

Decyzją z dnia 3.07.2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił Z. W. prawa do emerytury powołując przepisy ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2015r. poz.748 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach. Przyjęto za udowodniony na dzień 1.01.1999 r. ogólny staż pracy w wymiarze 25 lat 4 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 12 lat 11 miesięcy i 21 dni.

Nie uznano jako pracy w warunkach szczególnych: okresów przebywania na urlopie bezpłatnym od 4.03.1986 r. do 8.07.1986 r. i od 2.02.1987r. do 17.04.1987r. oraz okresów przypadających po budowie eksportowej od 3.03.1986 r. do 3.03.1986 r., od 9.07.1986 r. do 31.12.1986 r. oraz od 6.04.1989 r. do 31.12.1989 r., ponieważ pomimo pouczenia wnioskodawca nie złożył dokumentów dotyczących rozliczenia czasu pracy po budowie eksportowej.

Wnioskodawca przedłożył dodatkowe dokumenty, a w związku z powyższym ZUS wydał nową decyzję z 18.08.2015 r., którą ponownie odmówił Z. W. prawa do emerytury ponieważ ZUS przyjął za udowodniony na dzień 1.01.1999 r. ogólny staż pracy w wymiarze 26 lat 4 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych w tym staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat 3 miesięcy i 20 dni.

Zakład ubezpieczeń dodatkowo wyjaśnił, że nie uznano jako pracy w warunkach szczególnych: okresów przebywania na urlopie bezpłatnym od 4.03.1986 r. do 8.07.1986 r., od 2.02.1987 r. do 17.04.1987 r. i od 13.01.1993 r. do 15.03.1993 r. oraz urlopów dewizowych, rozliczenia dni wolnych po eksporcie: od 3.01.1986 r. do 2.03.1986 r., od 31.03.1989 r. do 5.04.1989 r. oraz od 23.12.1992 r. do 11.01.1993 r. (po przedłożeniu dokumentów dotyczących rozliczenia czasu pracy po budowie eksportowej).

Organ rentowy zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okres służby wojskowej od 27.04.1979 r. do 31.08.1979 r.

Jednocześnie Zakład ubezpieczeń poinformował, że uchyla wcześniejszą decyzję z 3.07.2015 r.

Wnioskodawca Z. W. złożył odwołania od obydwu decyzji wnosząc o ich zmianę i przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W pierwszym odwołaniu domagał się uznania jako zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zatrudnienia w okresie od 6.04.1989r. do 31.12.1989r. i od 9.07.1986r. do 31.12.1986r. oraz okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 27.04.1979r. do 15.04.1981r. Powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z 6.04.2006r. sygn. akt III U UK 5/06 wywodził, że okres zasadniczej służby wojskowej powinien zostać mu zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, ponieważ po odbyciu służby wojskowej powrócił do poprzedniego zakładu pracy i w dalszym ciągu świadczył pracę w tożsamym zakresie jak sprzed jej zaprzestania.

Wraz odwołaniem wnioskodawca przedłożył nowy dowód w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu oraz informacji o okresach zatrudnienia na budowach eksportowych wystawione przez P.- (...) w W..

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 26.08.2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Dodatkowo wyjaśnił, że na podstawie w/w dowodów dołączonych do odwołania wydano nową decyzję z dnia 18.08.2015 r. uchylającą decyzję z dnia 3.07.2015 r., w której przyjęto do pracy w warunkach szczególnych okres pracy na budowach eksportowych od 9.07.1986r. do 31.12.1986 r. i od 6.04.1989 r. do 31.12.1989 r., natomiast w dalszym ciągu nie uwzględniono okresów dni wolnych po eksporcie oraz urlopów dewizowych. Ponadto ZUS wyjaśnił, że uwzględnił również do wymiaru stażu pracy w warunkach szczególnych okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 27.04.1979 r. do 31.08.1979 r. na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony zaznaczając, że przepis ten obowiązywał w tej treści do dnia 31.08.1979 r.

W odwołaniu od decyzji z dnia 18.08.2015 r. wnioskodawca domagał się przyznania prawa do emerytury w warunkach szczególnych i zaliczenia do stażu pracy w takich warunkach okresu odbywania służby wojskowej od 27.04.1979 r. do 15.04.1981 r., a nie tylko okresu od 27.04.1979 r. do 31.08.1979 r.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 23.09.2015 r. organ rentowy wnosił o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zaprezentowane w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wyjaśnił, że uwzględnił okres służby wojskowej jako okres pracy w szczególnych warunkach, jednak tylko w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL, tj. okres do dnia 31.08.1979 r.

Wyrokiem z 10.11.2015 r. sygn. III U 911/15 Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu oddalił odwołania Z. W..

Sąd ustalił, że wnioskodawca Z. W. urodził się (...), że jest niesporne, że na dzień 1.01.1999 r. wykazał 26 lat 4 miesiące okresów składkowych i nieskładkowych i że ZUS zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych 14 lat 3 miesiące i 20 dni.

Dalej Sąd ustalił, że w okresie od 16.10.1973 r. do 30.04.1995 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) i UP (...) j.g.u. w przekształceniu, od 2.12.1991 r. w (...) S.A. W., od 2.07.1992 r. (...) sp. z o.o. W okresie od 27.04.1979r. do 15.04.1981r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Zarówno przed powołaniem do wojska, jak i po zakończeniu służby wojskowej wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych na stanowisku monterza urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości.

Sąd stwierdził, że na gruncie przepisów ubezpieczeniowych okres zasadniczej służby wojskowej nie jest obecnie, ale nie był też na podstawie przeszłych regulacji, okresem zatrudnienia, zaś jego uwzględnianie w stażu ubezpieczeniowym (jako okresu zaliczanego, albo równorzędnego), było możliwe tylko na podstawie odrębnego przepisu. Uprawniona jest więc konkluzja, że zaliczenie zasadniczej służby wojskowej do pracy w szczególnych warunkach nie wynika z samej służby, lecz tylko z mocy szczególnych regulacji.

Zgodnie z art. 108 ust. 2 ustawy (obowiązującym w okresie od 1.01.1975 r. do 31.08.1979 r.) czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.

Szczegółowe zasady zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia i uprawnień z tym związanych zostały na podstawie delegacji z art. 108 ust. 1 ustawy z 21.11.1968 r. uregulowane w wykonawczym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin. W § 5 ust. 1 wskazywało ono, że pracownikowi, który podjął zatrudnienie po odbyciu służby, zaliczało się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Rozporządzenie to zostało uchylone z dniem 1 września 1979 r. przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 września 1979 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 21, poz. 125).

Od dnia 1.09.1979 r. przepis art.108 ww. ustawy uzyskał brzmienie: „Minister Obrony Narodowej określa w zależności od potrzeb obrony sposób i formę odbywania ćwiczeń wojskowych oraz ich ilość i czas trwania dla poszczególnych grup żołnierzy rezerwy, stosownie do wieku oraz stopnia i rodzaju wyszkolenia wojskowego”.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że brak jest podstaw do zaliczenia okresu odbywania służby wojskowej po zmianie przepisu art. 108, czyli po 31.08.1979r. do okresu pracy w warunkach szczególnych. W tym miejscu podkreślić należy, iż pełniąc zasadniczą służbę wojskową żołnierz nie nabywał żadnego (choćby częściowego) uprawnienia do emerytury w szczególnych warunkach z tego tytułu. Służba żołnierzy niezawodowych nigdy nie była pracą. Dopóki ubezpieczony nie spełnił wszystkich warunków niezbędnych do nabycia świadczenia, to nie miał żadnego uprawnienia emerytalnego, także ekspektatywy. Warunki uzyskania prawa do emerytury mogą ulec zmianie również na niekorzyść ubezpieczonych w trakcie wykonywania zatrudnienia. Ochronie podlega natomiast ekspektatywa prawa do emerytury maksymalnie ukształtowana, co niejednokrotnie potwierdzał Trybunał Konstytucyjny. Fakt przystępowania ubezpieczonego do ubezpieczenia w określonym stanie prawnym nie rodzi po stronie ubezpieczonego

uprawnienia do tego, aby ten stan prawny stosować wobec niego w dacie, kiedy ubiega się już o emeryturę, bo to określenie daty dzieli zwykle kilkadziesiąt lat.

W tej sytuacji, Sąd uznał, że ostateczną decyzją organu rentowego z dnia 18.08.2015 r., uchylająca poprzednią decyzję z 3.07.2015 r., wydana w niniejszej sprawie była zgodna z prawem. Tak więc brak było podstaw prawnych do zaliczania okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej wnioskodawcy po dniu 31.08.1979 r. do pracy w warunkach szczególnych.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia Sąd powołał również art. 477¹⁴ § 1 kpc.

W apelacji od powyższego wyroku pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, mogące mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia, a mianowicie błędne zastosowanie w stanie faktycznym sprawy art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (ze stanu po nowelizacji z 01.01.1975 r. obowiązującej do 05.07.1979 r.), zamiast art. 120 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (ze stanu po nowelizacji z dnia 06.07.1979 r.), co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania, iż okres od 01.09.1979 r. do 15.04.1981 r. nie podlega zaliczeniu do stażu pracy wnioskodawcy wykonywanej w warunkach szczególnych, na skutek czego oddalono odwołanie wnioskodawcy jako bezzasadne - brak wykazania stażu prac w warunkach szczególnych w wymiarze co najmniej 15 lat);

- naruszenie przepisów Konstytucji RP, a mianowicie art. 2, art. 32 ust. 1 i 2, oraz art. 8 w związku z art. 85 ust. 1 i 2 Konstytucji RP.

W uzasadnieniu apelacji podkreślono, że zgodnie z obowiązującym w spornym okresie stanem prawnym (art. 120 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej), okres odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej winien zostać zaliczony do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a w konsekwencji skutkować przyznaniem Z. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto apelujący powołał się na wyżej wymienione przepisy Konstytucji, których wykładnia wyklucza jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny.

Ostatecznie apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie okresu odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej w całości tj. od 27.04.1979 r. do 15.04.1981 r. zaliczając go do stażu pracy w warunkach szczególnych, a w konsekwencji przyznanie Z. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy okazała się uzasadniona i wywołała skutek w postaci orzeczenia reformatoryjnego.

W sprawie bezspornym było, że wnioskodawca Z. W. w dniu (...)ukończył 60 rok życia, na dzień 1.01.1999 r. wykazał ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystępował do OFE. Spór dotyczył natomiast kwestii czy przed 1 stycznia 1999 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych w rozmiarze co najmniej 15 lat.

Organ rentowy w decyzji z 18.08.2015 r. zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych 14 lat 3 miesiące i 20 dni, w tym okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 27.04.1979 r. do 31.08.1979 r. natomiast nie uwzględnił okresu odbywania tej służby po 31.08.1979 r., tj. od 1.09.1979 r. do 14.04.1981 r.

Bezspornym również było, że służbę wojskową odwołujący odbył w okresie zatrudnienia w (...) i UP (...) gdzie przed powołaniem, jak również po odbyciu służby wojskowej był zatrudniony w warunkach szczególnych na stanowisku monteru urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości.

Odnosząc się do istoty sporu przypomnieć wypadnie, iż zgodnie z przepisem art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym przysługuje ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r., po osiągnięciu przez nich wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 ustawy emerytalno – rentowej (55 lat dla kobiet oraz 60 lat dla mężczyzn), o ile przed dniem 1 stycznia 1999 r. spełnili przesłanki stażowe – tj. wykazali łączny staż ubezpieczenia wynoszący odpowiednio dla mężczyzn co najmniej 25 lat, a dla kobiet 20 lat, w tym co najmniej 15 – letni staż pracy w warunkach szczególnych (wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku), oraz którzy nie przystąpili do OFE. Z przytoczonych przesłanek sporną była wyłącznie okoliczność dotycząca posiadania odpowiedniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z rozbieżnym orzecznictwem co do kwestii związanej z możliwością zaliczania okresu służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach, Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 16 października 2013 r., sygn. II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42, LEX nr 1385939) przesądził, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu omawianego orzeczenia wskazał na zasady konstytucyjne uzasadniające i usprawiedliwiające traktowanie okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej (art. 2, art. 32 ust.1 i 2 Konstytucji RP) jako zatrudnienia dla ustalenia warunków do emerytury wynikającej z art. 32 ustawy emerytalno – rentowej. Wskazał również na obowiązek obywatela polskiego obrony ojczyzny, stwierdzając nadto, że z Konstytucji wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. Jeśli zatem zostały spełnione przez pracownika wskazane wyżej warunki powrotu do poprzedniego zatrudnienia zostaje zachowana tzw. ciągłość pracy. Czas pełnienia zasadniczej służby wojskowej jest wtedy okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby.

W wyroku z 11 lutego 2014r. sygn. II UK 293/13 (LEX nr 1441189) Sąd Najwyższy rozważając kwestię okresu służby wojskowej wnioskodawcy przypadającego po 31 grudnia 1974 r. wskazał, że nadal znaczenie ma art. 108 ustawy z 21.11.1967 r., który uległ wprawdzie zmianie od 1 stycznia 1975 r., jednak nie tak istotnej, aby powiedzieć, że nastąpiło przełamanie i ustawodawca chciał z tą datą znieść uprawnienie żołnierzy zasadniczej służby wojskowej do zaliczenia jej do okresu zatrudnienia uprawniającego do wcześniejszej emerytury, jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Zmiana art. 108 cyt. ustawy z 21.11.1967 r. z dniem 1 stycznia 1975 r. wynikała z wejścia w życie Kodeksu pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z 26 czerwca 1974 r. Przepisy wprowadzające Kodeks pracy - Dz. U. Nr 24, poz. 142 z późn. zm.). Zmiana art. 108 ustawy z 1967 r. nie wprowadziła wówczas w nim radykalnie nowej treści, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 dalej stanowił, że "Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby". Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Kolejna zmiana w ustawie z 21.11.1967 r. nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106-108 ustawy z 21.11.1967 r. otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że "Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających

z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych". W tekście jednolitym cyt. ustawy z 21.11.1967 roku (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) regulację tę ujęto w art. 120.

Tak więc zgodnie z art. 120 ust. 1 cyt. ustawy pracownikowi, który

w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3).

Zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy "wliczanie" okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych zostało usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz. U. Nr 180, poz. 1496 - por. uchwała 7 sędziów SN z 16.10.2013 r. II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42, LEX nr 1385939).

W judykaturze przeważa pogląd, że do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego (por. wyrok SN z 20.03.2013 r. I UK 544/12, LEX nr 1383246).

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu I instancji, że po dniu 31.08.1979 r. okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej nie wlicza się do pracy w warunkach szczególnych (por. wyrok SN z 11.02.2014 r. II UK 293/13, LEX nr 1441189, wyrok SA w Białymstoku z 20.08.2013 r. III AUa 428/13, LEX nr 1362652). Wprost przeciwnie ocena prawna niekwestionowanego stanu faktycznego daje podstawę do przyjęcia, że również po 31.08.1979 r. okres odbywania zasadniczej służby wojskowej na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej winien być doliczony do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

Organ rentowy uznał wnioskodawcy 14 lat 3 miesiące i 20 dni zatrudnienia w warunkach szczególnych. Przy doliczeniu okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 1.09.1979 r. do 15.04.1981 r. okres ten przeniesie 15 lat pracy w warunkach szczególnych, tak więc zostanie spełniona ostatnia sporna przesłanka z art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015/748 ze zm.) do przyznania Z. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Mając na uwadze powyższe Sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z 10.11.2015 r. oraz poprzedzającą go decyzję ZUS z 18.08.2015 r. (przy zaznaczeniu, że decyzją tą została uchylona wcześniejsza decyzja organu rentowego z 3.07.2015 r.) i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury w obniżonym wieku od daty złożenia wniosku o to świadczenie.

Rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego znajduje podstawę prawną w art. 386 § 1 kpc.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)